

Stöd till riktade insatser inom området psykisk hälsa 2017

- redovisning av stimulansmedel utbetalad till arbete med psykisk hälsa på ungdomsmottagningar

Särskild satsning på ungdomsmottagningar

Inför år 2017 kom Staten och SKL överens om att 780 000 000 kronor skulle betalas ut till kommuner och landsting för att stimulera arbetet med psykisk hälsa. Av dessa skulle 130 miljoner kronor användas för att stimulera ungdomsmottagningarnas arbete med psykisk hälsa.

Satsningar 2017	Mnkr	Sidnr
Stimulansmedel till kommuner	250,0	6
Stimulansmedel till landsting/regioner	250,0	6
Initiativ för bättre psykiska hälsa hos ungdomar	150,0	7
Ungdomsmottagningar	130,0	7
Utvecklingsstöd till SKL	60,0	9
SKL:s arbete med utbyggnad av resurscentrum	45,0	10
Totalt	885,0	

Utbetalade medel

Medel fördelades enligt befolkningmängden i kommun och landsting 30 november 2016. Kommuner och landsting ansvarade själva för hur medel skall fördelas mellan huvudmännen inom ett län.

Landsting och/eller kommun

Länskod	Län	Gemensam redovisning Ungdomsmottagningar*	Avrundat belopp*
01	Stockholm	29 529 007,73 kr	29 529 008 kr
03	Uppsala	4 696 812,29 kr	4 696 812 kr
04	Södermanland	3 744 235,47 kr	3 744 235 kr
05	Östergötland	5 881 683,89 kr	5 881 684 kr
06	Jönköping	4 590 883,48 kr	4 590 883 kr
07	Kronoberg	2 528 962,48 kr	2 528 962 kr
08	Kalmar	3 137 772,77 kr	3 137 773 kr
09	Gotland	754 283,09 kr	754 283 kr
10	Blekinge	2 059 221,26 kr	2 059 221 kr
12	Skåne	17 211 319,99 kr	17 211 320 kr
13	Halland	4 164 442,38 kr	4 164 442 kr
14	Västra Götaland	21 759 477,20 kr	21 759 477 kr
17	Värmland	3 629 020,60 kr	3 629 021 kr
18	Örebro	3 836 313,46 kr	3 836 313 kr
19	Västmanland	3 481 356,71 kr	3 481 357 kr
20	Dalarna	3 698 026,92 kr	3 698 027 kr
21	Gävleborg	3 703 400,31 kr	3 703 400 kr
22	Västernorrland	3 196 201,87 kr	3 196 202 kr
23	Jämtland	1 673 002,34 kr	1 673 002 kr
24	Västerbotten	3 460 815,24 kr	3 460 815 kr
25	Norrbottnen	3 263 760,51 kr	3 263 761 kr
	Riket	130 000 000,00 kr	130 000 000 kr

Struktur för inrapportering av medel

Genom att ta del av de statliga stimulansmedlen åtog sig kommuner och landsting att senast 31 oktober rapportera in hur man använt de utbetalade medlen. Vid inrapportering ställdes följande frågor.

1. Har stimulansmedel använts/intecknats för ökad bemanning? Ja/nej. a. Inom vilka yrkeskategorier har ni ökat bemanningen? Ange antal årsarbetare. b. Ange kostnad för ökad bemanning under 2017.
2. Har stimulansmedel använts/intecknats för att utöka öppettiderna på ungdomsmottagningar i länet? Ja/nej. a. På hur många av ungdomsmottagningarna inom länet har öppettiderna utökats? b. Ange kostnad för utökade öppettider under 2017.
3. Har stimulansmedel använts/intecknats för att öppna nya ungdomsmottagningar i länet? Ja/Nej. a. Hur många nya ungdomsmottagningar har öppnat? b. I vilken eller vilka kommuner har nya ungdomsmottagningar öppnat? c. Ange kostnad för öppnande av nya ungdomsmottagningar under 2017.
4. 4. Har stimulansmedel använts/intecknats för att öka tillgängligheten på något annat sätt än ökade öppettider, nya mottagningar eller utökning av personal? Ja/nej. a. Om ja, beskriv hur? b. Ange kostnad för ökande av tillgängligheten på annat sätt under 2017.
5. 5. Har stimulansmedel använts/intecknats för kompetensutveckling inom området psykisk hälsa? Ja/nej a. Om ja, fyll i informationen om de kompetenshöjande aktiviteter som genomförts. b. Kostnad för kompetensutveckling inom området psykisk hälsa under 2017.
6. Har stimulansmedel använts/intecknats för att ta fram vägledande dokument (till exempel handlingsplaner, riktlinjer eller uppdragsbeskrivningar) för ungdomsmottagningars arbete med psykisk hälsa? Ja/nej a. Om ja, beskriv och bifoga dokumenten b. Ange kostnad för framtagande av vägledande dokument för ungdomsmottagningars arbete med psykisk hälsa under 2017.
7. Har stimulansmedel använts/intecknats för att förbättra samverkan eller samarbete inom eller mellan verksamheter? a. Beskriv de aktiviteter som genomförts och ange syfte med aktiviteten, vad aktiviteten gick ut på och vilka som deltog. Beskriv även om aktiviteten lett till en märkbar förbättring. b. Ange kostnad för att förbättra samverkan eller samarbete inom eller mellan verksamheter under 2017.
8. Har stimulansmedel använts/intecknats till särskilda satsningar för nyanlända? Ja/nej a. Beskriv satsningen eller satsningarna. b. Ange kostnad för särskilda satsningar för nyanlända under 2017.
9. Förutsatt att stimulansmedel tillgängliggörs för ungdomsmottagningars arbete med psykisk hälsa 2018, inom vilka områden har länet behov av stöd?
10. Finns det planer på att omorganisera eller förändra ansvaret för ungdomsmottagningarna i länet? Ja/nej
11. Har en plan för det fortsatta arbetet med att förstärka ungdomsmottagningarna gjorts? Ja/nej. Om ja, bifoga planen.
12. Hur har övriga medel (utöver redan listade) fördelats eller intecknats?
13. Är samtliga stimulansmedel förbrukade eller intecknade? Ja/nej
14. Har ni några övriga kommentarer eller förtydliganden?

Översikt över hur länen rapporterat att de använt utdelade medel för 2017

Landsting	1b. Kostnad för ökad bemanning under 2017	2b. Kostnad för utökade öppettider under 2017	3c. Kostnad för öppnande av nya ungdomsmottagnings under 2017	4b. Kostnad för ökande av tillgängligheten på annat sätt under 2017	5b. Kompetensutveckling	6b. Kostnad för framtagande av vägledande dokument för ungdomsmottagningsarbete med psykisk hälsa under 2017	7b. Kostnad för att förbättra samverkan eller samarbete inom eller mellan verksamheter under 2017	8b. Kostnad för särskilda satsningar för nyanlända under 2017	12. Hur har övriga medel (utöver redan listade) fördelats eller intecknats?	Summa redovisade medel	Balans (Ej redovisade medel eller redovisat fätt)*	Totalt utdelade medel
Blekinge	648 278 kr	- kr	- kr	208 449 kr	717 941 kr	39 225 kr	288 600 kr	70 600 kr	86 119 kr	2 059 212 kr	9 kr	2 059 221 kr
Dalarna	- kr	- kr	- kr	207 000 kr	505 378 kr	1 140 000 kr	- kr	30 000 kr	1 882 000 kr	3 764 378 kr	66 351 kr	3 698 027 kr
Gotland	565 000 kr	- kr	- kr	11 000 kr	141 000 kr	- kr	- kr	- kr	37 000 kr	754 000 kr	283 kr	754 283 kr
Gävleborg	2 520 000 kr	- kr	- kr	140 000 kr	500 000 kr	190 000 kr	180 000 kr	105 000 kr	68 000 kr	3 703 000 kr	400 kr	3 703 400 kr
Halland	- kr	- kr	- kr	80 000 kr	3 800 000 kr	- kr	400 000 kr	- kr	- kr	4 280 000 kr	115 558 kr	4 164 442 kr
Jämtland	1 500 000 kr	33 000 kr	300 000 kr	- kr	140 000 kr	- kr	- kr	- kr	- kr	1 973 000 kr	299 998 kr	1 673 002 kr
Jönköping	3 680 000 kr	300 000 kr	300 000 kr	130 000 kr	- kr	100 000 kr	100 000 kr	100 000 kr	- kr	4 710 000 kr	119 117 kr	4 590 883 kr
Kalmar	- kr	- kr	- kr	900 000 kr	1 180 000 kr	73 000 kr	130 000 kr	45 000 kr	872 000 kr	3 200 000 kr	62 227 kr	3 137 773 kr
Kronoberg	1 410 000 kr	- kr	600 000 kr	- kr	50 000 kr	- kr	- kr	10 000 kr	500 000 kr	2 570 000 kr	41 038 kr	2 528 962 kr
Norrbottnen	3 200 000 kr	- kr	1 003 000 kr	885 000 kr	123 000 kr	66 000 kr	300 000 kr	123 000 kr	300 000 kr	6 000 000 kr	2 736 239 kr	3 263 761 kr
Skåne	10 500 000 kr	1 260 000 kr	- kr	3 200 000 kr	510 000 kr	- kr	150 000 kr	110 000 kr	1 840 000 kr	17 570 000 kr	358 680 kr	17 211 320 kr
Stockholm	16 245 105 kr	2 094 000 kr	- kr	2 819 700 kr	2 619 700 kr	155 000 kr	221 110 kr	2 252 153 kr	1 883 098 kr	28 289 866 kr	1 239 142 kr	29 529 008 kr
Sörmland	3 000 000 kr	- kr	- kr	150 000 kr	600 000 kr	- kr	50 000 kr	40 000 kr	- kr	3 840 000 kr	95 765 kr	3 744 235 kr
Uppsala	3 100 000 kr	- kr	- kr	- kr	480 000 kr	350 000 kr	200 000 kr	250 000 kr	231 000 kr	4 611 000 kr	85 812 kr	4 696 812 kr
VGR	16 970 000 kr	- kr	- kr	1 048 000 kr	1 859 000 kr	- kr	50 500 kr	- kr	1 765 000 kr	21 692 500 kr	66 977 kr	21 759 477 kr
Värmland	1 800 000 kr	- kr	100 000 kr	200 000 kr	180 000 kr	- kr	200 000 kr	50 000 kr	1 099 021 kr	3 629 021 kr	0 kr	3 629 021 kr
Västerbotten	3 123 440 kr	2 723 440 kr	1 671 780 kr	100 000 kr	200 000 kr	- kr	100 000 kr	60 000 kr	- kr	7 978 660 kr	4 517 845 kr	3 460 815 kr
Västernorrland	1 810 000 kr	- kr	- kr	500 000 kr	440 000 kr	- kr	350 000 kr	3 000 kr	- kr	3 103 000 kr	93 202 kr	3 196 202 kr
Västmanland	1 900 000 kr	1 900 000 kr	- kr	850 000 kr	510 000 kr	- kr	200 000 kr	750 000 kr	300 000 kr	6 410 000 kr	2 928 643 kr	3 481 357 kr
Örebro	2 359 200 kr	- kr	- kr	800 000 kr	994 000 kr	- kr	- kr	- kr	- kr	4 153 200 kr	316 887 kr	3 836 313 kr
Östergötland	4 564 000 kr	- kr	- kr	100 000 kr	611 930 kr	50 000 kr	50 000 kr	535 000 kr	- kr	5 910 930 kr	29 246 kr	5 881 684 kr
Riket	78 895 023 kr	8 310 440 kr	3 974 780 kr	12 329 149 kr	16 161 949 kr	2 163 225 kr	2 970 210 kr	4 533 753 kr	10 863 238 kr	140 201 767 kr	10 201 767 kr	130 000 000 kr

Redovisade medel som använts till ökad bemanning

18 av 21 län rapporterade att de använt stimulansmedel för att öka bemanningen på mottagningarna. Många län har även valt att lägga en stor andel av de utbetalade medlen på ökad bemanning, 17 län har lagt mer än hälften av de tilldelade medlen på ökad bemanning. Totalt sett har 61% av utbetalade medel för riket använts till ökad bemanning.

I de flesta län har medel använts till att utöka antalet tjänster barnmorska och kurator/socionom, i riket har antalet tjänster utökats med 42,06 heltidstjänster barnmorska och 63,2 heltidstjänster kurator/socionom.

I 6 län har man valt att satsa en del av medlen på att tillsätta en hel- eller deltidstjänst med fokus på utveckling och/eller projektledning.

Landsting	Kostnad för ökad bemanning under 2017 (procent av totalt tilldelade medel)	Ökade antal tjänster barnmorska	Ökade antal tjänster kurator/socionom	Ökade antal tjänster psykolog	Ökade antal tjänster läkare	Ökade antal tjänster annat
Blekinge	648 278 (31%)					0,5 projektledare, 1 psykoterapeut
Dalarna	0 (0%)					
Gotland	565 000 (75%)	0,93	0,75			
Gävleborg	2 520 000 (68%)	0,6	3			
Halland	0 (0%)					
Jämtland	1 500 000 (90%)	0,6	1		0,4	0,2 samordnare/verksamhetsutvecklare
Jönköping	3 680 000 (80%)	1	1			0,2 enhetschef, 1 utvecklingsledare
Kalmar	0 (0%)					
Kronoberg	1 410 000 (56%)	1,25	0,75		0,05	0,5 annat
Norrbottnen	3 200 000 (98%)	2,75	2,75			
Skåne	10 500 000 (61%)	3	10			1 verksamhetsutvecklare , 3 sjuksköterska , 1 fysioterapeut, 1 medicinsk sekreterare, 1 undersköterska , 1 projektledare/kommunikatör
Stockholm	16 245 105 (55%)	13,15	10,9	0,5	0,21	2,5 administrativ tjänst, 1 sjuksköterska
Sörmland	3 000 000 (80%)	1,1	2	0,3		1 sjuksköterska
Uppsala	3 100 000 (66%)	3	3,6	0,55	0,03	
VGR	16 970 000 (78%)	9,2	13,1	0,3	0,15	0,2 sjuksköterska, 0,1 dietist , 1 verksamhetsutvecklare
Värmland	1 800 000 (50%)	1	1			0,5 sjuksköterska
Västerbotten	3 123 440 (90%)	1,33			0,77	1,49 samtalsterapeut, 0,05 dietist, 0,3 verksamhetsutvecklare, 0,1 verksamhetschef, 0,2 samtalsbehandlare, 0,1 distriktsköterska
Västernorrland	1 810 000 (57%)	1	3		0,5	0,5 vårdutvecklare, 0,5 undersköterska
Västmanland	1 900 000 (55%)	1	2,75			
Örebro	2 359 200 (61%)		3,1		0,1	1 administrativ tjänst
Östergötland	4 564 000 (78%)	1,15	4,5	1,25		0,1 fysioterapeut, 0,3 samordnare, 0,25 psykoterapeut
Riket	78 895 023 (61%)	42,06	63,2	2,9	2,21	22,59

Redovisade medel som använts till ökad tillgänglighet

Länen har använt en begränsad del av utbetalade medel till ökad tillgänglighet genom utökade öppettider, nya mottagningar eller andra satsningar på tillgänglighet. I 6 respektive 6 län har man använt medel till att öka öppettider och öppnat nya mottagningar medan 17 län har använt medel till andra satsningar på tillgänglighet.

Landsting	Medel som använts till utökade öppettider	Medel som använts för öppnande av nya UM	Medel som använts till ökande av tillgängligheten på annat sätt *
Blekinge	0	0	208 449
Dalarna	0	0	207 000
Gotland	0	0	11 000
Gävleborg	0	0	140 000
Halland	0	0	0
Jämtland	33 000	300 000	0
Jönköping	300 000	300 000	130 000
Kalmar	0	0	900 000
Kronoberg	0	600 000	0
Norrbottnen	0	1 003 000	885 000
Skåne	1 260 000	0	3 200 000
Stockholm	2 094 000	0	2 819 700
Sörmland	0	0	150 000
Uppsala	0	0	0
VGR	0	0	1 048 000
Värmland	0	100 000	200 000
Västerbotten	2 723 440	1 671 780	100 000
Västernorrland	0	0	500 000
Västmanland	1 900 000	0	850 000
Örebro	0	0	800 000
Östergötland	0	0	100 000
Riket	8 310 440 (6%)	3 974 780 (3%)	12 329 149 (9%)

* För en närmare beskrivning av vilka aktiviteter/satsningar som respektive län genomfört ta kontakt med Sofie Johansson (sofie.johansson@skl.se).

Redovisade medel som använts till ökad kompetensutveckling

20 av 21 län har använt en del av tilldelade medel till att öka kompetensen hos personal som arbetar på ungdomsmottagningar. Sammantaget för samtliga län användes 16 161 949 SEK till kompetenshöjande aktiviteter, vilket motsvarar 12 procent av totalt utbetalade medel. Exempel på kompetenshöjande aktiviteter är föreläsningar, kurser/utbildningar, handledning och deltagande i konferenser och mässor.

Landsting	Medel använda till kompetenshöjande aktiviteter (procent av totalt tilldelade medel)
Blekinge	717 941 (35%)
Dalarna	505 378 (14%)
Gotland	141 000 (19%)
Gävleborg	500 000 (14%)
Halland	3 800 000 (91)
Jämtland	140 000 (8%)
Jönköping	0 (0%)
Kalmar	1 180 000 (38%)
Kronoberg	50 000 (2%)
Norrbottn	123 000 (4%)
Skåne	510 000 (3%)
Stockholm	2 619 700 (9%)
Sörmland	600 000 (16%)
Uppsala	480 000 (10%)
VGR	1 859 000 (9%)
Värmland	180 000 (5%)
Västerbotten	200 000 (6%)
Västernorrland	440 000 (14%)
Västmanland	510 000 (15%)
Örebro	994 000 (26%)
Östergötland	611 930 (10%)
Riket	16 161 949 (12%)

Exempel på vanliga fokusområden för kompetenshöjande aktiviteter *
Utbildning/kurs i behandling och/eller samtal på nätet
Kurser i psykologisk behandling eller psykoterapi, t.ex. steg 1 och 2, KBT, relationell terapi, compassion focused therapy och interpersonell terapi
Föreläsningar med fokus på psykisk hälsa eller närliggande ämnen, t.ex. neuropsykiatri, suicidprevention, spelmissbruk och mindfulness
Föreläsningar med fokus på det främjande, så som t.ex. sömn och kost
Kurser i hur man använder strukturerade formulär för bedömning och uppföljning, t.ex. SRS/ORS, CORE och SEXIT
Kurser/föreläsningar med fokus på sexuell och reproduktiv hälsa, t.ex. andrologi och sexologi
Kurser/föreläsningar med fokus på nyanlända ungas situation och behov
Handledning i hur man ska bedöma och tänka kring enskilda unga i behov av stöd vid psykisk ohälsa

* För en närmare beskrivning av vilka aktiviteter/satsningar som respektive län genomfört ta kontakt med Sofie Johansson (sofie.johansson@skl.se).

Redovisade medel som använts till att ta fram vägledande dokument

Landsting	Medel använda för att ta fram vägledande dokument för ungdomsmottagningars arbete med psykisk hälsa	Titel på framtagna dokument
Blekinge	39 225 kr	• Suicid. Prevention och handläggning på Ungdomsmottagningen
Dalarna	1 140 000 kr	• Uppdragsbeskrivning för arbete med psykisk hälsa/ohälsa på Dalarnas Ungdomsmottagningar
Gotland	- kr	
Gävleborg	190 000 kr	• Arbets-och ansvarsfördelning för barn och ungdomars psykiska hälsa inom/mellan kommuner och Region Gävleborg - antagen av Länsledning Välfärd 2016-10-14. • Uppdragsbeskrivning Ungdomsmottagning Region Gävleborg • Vårdprogram ADHD BUP och VUP Gävleborg
Halland	- kr	
Jämtland	- kr	
Jönköping	100 000 kr	• Kvalitet på ungdomsmottagningar i Jönköpings län 2016 Mätperiod januari-oktober 2016
Kalmar	73 000 kr	• RAMAVTAL mellan Landstinget i Kalmar län och kommunerna i Kalmar län kring UNGDOMSMOTTAGNINGAR I KALMAR LÄN (arbetsmaterial)
Kronoberg	- kr	
Norrbotten	66 000 kr	• Länsgemensam analys och handlingsplan för psykisk hälsa i Norrbotten Barn och Unga Vuxna samt Ungdomsmottagningarna 2017–2018
Skåne	- kr	
Stockholm	- kr	
Sörmland	- kr	
Uppsala	350 000 kr	• Bilaga till förfrågningsunderlag/regelbok barnmorskemottagning • Plan för det fortsatta arbetet med att förstärka ungdomsmottagningarna i Uppsala län
VGR	- kr	
Värmland	- kr	
Västerbotten	- kr	
Västernorrland	- kr	
Västmanland	- kr	
Örebro	- kr	
Östergötland	50 000 kr	• Könsstympning – vårdprocessprogram
Riket	2 163 225 kr	

Redovisade medel som använts till förbättrad samverkan

16 av 21 län använde en del av utbetalade medel till förbättrad samverkan. I de flesta län användes medel till att öka samverkan mellan olika yrkeskategorier inom en och samma mottagning.*

Landsting	Medel använda för att förbättra samverkan eller samarbete inom eller mellan verksamheter	Medel använda för aktiviteter som syftar till att öka samverkan mellan yrkeskategorier inom UM	Medel använda för aktiviteter som syftar till att öka samverkan mellan ungdomsmottagningar i länet	Medel använda för aktiviteter som syftar till att öka samverkan mellan UM och andra närliggande verksamheter inom kommun och landsting
Blekinge	288 600	x		
Dalarna				
Gotland				
Gävleborg	180 00	x	x	x
Halland	400 00	x		
Jämtland				
Jönköping	100 000	x	x	x
Kalmar	130 000	x		
Kronoberg				
Norrbottnen	300 000	x	x	x
Skåne	150 000	x	x	x
Stockholm	221 110		x	x
Sörmland	50 000			x
Uppsala	200 000	x		x
VGR	50 500	x	x	x
Värmland	200 000			x
Västerbotten	100 000	x	x	x
Västernorrland	350 000	x	x	x
Västmanland	200 000	x	x	
Örebro				
Östergötland	50 000	x		x
Riket	2 970 210			

* För en närmare beskrivning av vilka aktiviteter/satsningar som respektive län genomfört ta kontakt med Sofie Johansson (sofie.johansson@skl.se).

Redovisade medel som använts till arbetet som riktar sig till nyanlända ungdomar och unga vuxna

De flesta län använda en del av de tilldelade medlen till satsningar som riktade sig till nyanlända. Vanliga fokusområden för satsningarna var utbildning eller framtagande av material som riktar sig antingen till personal som arbetar med nyanlända eller direkt till nyanlända själva samt olika .

Landsting	Medel använda för särskilda satsningar för nyanlända
Blekinge	70 600 kr
Dalarna	30 000 kr
Gotland	- kr
Gävleborg	105 000 kr
Halland	- kr
Jämtland	- kr
Jönköping	100 000 kr
Kalmar	45 000 kr
Kronoberg	10 000 kr
Norrbottn	123 000 kr
Skåne	110 000 kr
Stockholm	2 252 153 kr
Sörmland	40 000 kr
Uppsala	250 000 kr
VGR	- kr
Värmland	50 000 kr
Västerbotten	60 000 kr
Västernorrland	3 000 kr
Västmanland	750 000 kr
Örebro	- kr
Östergötland	535 000 kr
Riket	4 533 753 kr

Exempel på vanliga fokusområden för aktiviteter med fokus på nyanlända *
Uppsökande verksamhet för HVB-hem och sprintklasser
Utbildat HVB-hem
Skapat material som riktar sig till nyanlända
Översättning av material och hemsidor till olika språk
Ökat antalet studiebesök på ungdomsmottagningarna av nyanlända och deras personal
Samverkan med personal på boenden
Särskilda grupper för nyanlända
Hälsoskola i samverkan med elevhälsan

* För en närmare beskrivning av vilka aktiviteter/satsningar som respektive län genomfört ta kontakt med Sofie Johansson (sofie.johansson@skl.se).

Identifierade områden där behov av stöd finns

I samband med redovisningen av 2017 års medel ställdes frågan: Förutsatt att stimulansmedel tillgängliggörs för ungdomsmottagningars arbete med psykisk hälsa 2018, inom vilka områden har länet behov av stöd?

